

Kaikki "ei ole yhtä vaaletta" ja yhteistyötä on
Oletko sinäkin mukana? - on tietoa - on tietoa - on tietoa
Terveystieteiden tutkimuskeskus

Vieraskieliset tutkinto-ohjelmat selvityksen
valossa – käytäntöjä ja kokemuksia

Vieraskielisten koulutusohjelmien
kehittämispäivät, Lahti 30.9.2009

Irma Garam, CIMO

Selvitys vieraskielisistä tutkinto-ohjelmista suomalaisissa korkeakouluissa

Tavoite:

- Yleiskuva englanninkielisistä tutkinnoista suomalaisissa korkeakouluissa
- Tarjonnan näkökulma: Kehittämisen lähtökohdat, työelämäyhteydet, opetus ja palvelut, laatu, opiskelijat ja opiskelijarekrytointi

Toteutus:

- Kysely Bachelor ja Master's –ohjelmille (158 vastausta)
- Ohjelmavastaavien haastattelu (7 ohjelmaa)
- Korkeakoulujen strategiat
- Tilastotarkastelut
- Ohjausryhmä: OPM, TEM, KKA, yliopistot, ammattikorkeakoulut, opiskelijajärjestöt, EK, Siirtolaisuusinstituutti, rekrytointipalvelut

Koko raportti www.cimo.fi, tiivistelmä tulossa

Vieraskielisten tutkinto-ohjelmien tarjonta tilastoina

- Suomessa eurooppalaisittain runsaasti tarjontaa (noin 300, 1/3 amkeissa)
 - *Tarvitaanko näin paljon?*
- Ulkomaalaisia opiskelijoita kuitenkin vähän (4%, OECD 6.9%)
 - *Ohjelmat pieniä?*
- Vieraskielisyys on englanninkielisyyttä
 - *Mikä merkitys muiden kielten taidolle?*
- Amkien ohjelmista noin 16% Master's –tasolla. Panostusta Master's-tasolle.
 - *Oikea suunta?*
- Painottuu kaupalliselle alalle, tekniikkaan ja informaatioteknologiaan. Näin myös muualla Euroopassa.
 - *Pitäisikö tarjota muutakin?*

Ohjelmien kehittämisen motiivit

- + aihe kansallisesti tärkeä
- + aihe korkeakoululle tärkeä, profilointi
- + työelämä tarvitsee kansainvälistä osaamista, työelämän kv
- + käytännölliset syyt: liikkuvuuden järjestäminen helpottuu, verkottuminen
- + suomalaisopiskelijoiden kv (amk:t)
- + tulevien jatko-opiskelijoiden rekrytointi (yo:t)

- - sisältökysymykset
- - ulkomaalaisten työntekijöiden saaminen Suomeen
- - Suomesta ei tule riittävästi hakijoita

→ *Ohjelmia perustettu ulkoapäin sanellen?*

Opiskelijat ja opiskelijarekrytointi

- Ohjelmat suunnattu laajasti suomalaisille, ulkomaalaisille ja maahanmuuttajataustaisille. 1/4 ei määritellyt kohderyhmää näillä kriteereillä.
 - → *Kohderyhmä mieltämättä?*
- Amkeissa tasokkaiden suomalaishakijoiden saaminen suurempi ongelma kuin ulkomaalaisten, yo:ssa päinvastoin
 - Ulkomaalaisia opiskelijoita: amk 55%, yo 73%
 - Opiskelijoiksi halutaan ”sopiva sekoitus”
 - → *Eivätkö ohjelmat kiinnosta suomalaisia?*
- Ulkomaalaisten rekrytointi www-sivuilla
 - Rekrytoinnin maantieteellinen kohdentaminen: amk 62%, yo 29%
 - → *Rekrytointi suunnittelematonta?*

Opetus ja sisältö

- Vastaavan tutkinnon voi suorittaa samassa kk:ssa kotimaisella kielellä (58% amk-ohjelmista)
- Vastaavan tutkinnon voi suorittaa muissa suomalaisissa kk:ssa (70% amk-ohjelmista)
- → *Päällekkäisyyttä tarjonnassa?*

- Keskimäärin puolet sisällöstä erityisesti ohjelmaan kehitetty
- → *Suomalainen koulutus kopioitu englanniksi?*

- Kansainvälinen aspekti suurimmassa osassa: liikkuvuusjakso tai sisällössä kv painotus
- → *Mikä tekee ohjelmasta kansainvälisen?*

Opetushenkilökunta

- Opetushenkilökunnan kielitaito ja kyky kohdata monikulttuurinen ryhmä hyvät
→ *Opiskelijat osittain eri mieltä*
- Opetushenkilökunnan saaminen ohjelmiin ei ole ongelma
- Opetushenkilökunnalle on tarjolla täydennyskoulutusta lähinnä englannin kielessä (79% amk-ohjelmista); vähemmän pedagogiikassa (60%) ja monikulttuurisuuteen liittyvissä kysymyksissä (46%)

Palvelut ulkomaalaisille opiskelijoille

- **Kaikissa korkeakouluissa tarjotaan:**
 - hakuneuvonta, henkilökohtainen opinto-ohjaus, opintoihin orientaatio, tieto opinnoista ja siihen tulevista muutoksista englanniksi, tuutorointi
- **Suurimmassa osassa tarjotaan:**
 - apua asunnon hankkimisessa, käytännön asioissa, terveydenhoitoon liittyvissä kysymyksissä, vapaa-ajan ohjelmaa
- **Vain pienessä osassa korkeakouluja tarjotaan:**
 - apua viisumiin/oleskelulupaasiin liittyvissä asioissa (33% amk-ohjelmista)
 - ulkomaalaisille suunnatut ura- ja rekrytointipalvelut (32% amk-ohjelmista)
- **Haasteita**
 - ulkomaalaiset opiskelijat vaativat henkilökohtaista palvelua
 - korkeakoulun tason informaatiota (lomakkeet, päätökset) vain suomeksi
 - sosiaaliturvaan, oleskelulupaasiin liittyvät kysymykset
 - eriytyneet palvelut vs. yhdessä suomalaisten kanssa

Yhteydet työelämään (1/2)

- 39% amk-ohjelmista ja 9% yo-ohjelmista tähtää ensisijaisesti Suomen työmarkkinoille
- → *Ohjelmia ei ole suunniteltukaan integroimaan opiskelijoita Suomeen*

- 30% amk-ohjelmista ja 55% yo-ohjelmista ei määritellyt, antaako ohjelma valmiuksia työllistyä Suomeen/ulkomaille
- 17% amk-ohjelmista ja 24% yo-ohjelmista ei tiedä, minne valmistuneet sijoittuvat
- → *Työurien kirkastaminen?*

Yhteydet työelämään (2/2)

- Pakollisia suomen/ruotsin opintoja puolessa ohjelmista; yleensä alle 10 op
- 76% ohjelmista tutkintoon voi sisällyttää vapaavalintaisia suomen opintoja
 - *Riittääkö?*
- Suomen kielen opintojen järjestämistä ulkomaalaisille ei pidetä ongelmana
 - *Vrt. opiskelijat*

- Pakollinen työharjoittelu 85% amk-ohjelmista
- Runsaasti muuta työelämäyhteistyötä: vierailuja, projekteja ...
- Harjoittelun järjestämistä ulkomaalaisille opiskelijoille ei pidetä ongelmana
 - *vrt. opiskelijat*

Kokemuksia

- Onnistumiset: opiskelijarekrytointiin ja kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen liittyviä eniten
- Haasteet: ulkomaalaisiin opiskelijoihin liittyviä eniten
 - esim. huono taloudellinen tilanne, erot opiskelukulttuurissa, sopeutumisongelmat
- → *Ulkomaalaisten opiskelijoiden ja monikulttuurisen opiskelijaryhmän tarpeiden huomioiminen kriittinen tekijä ohjelman onnistumiselle.*
- → *Tätä ei ole otettu huomioon ohjelmia suunniteltaessa*

Vieraskieliset tutkinto-ohjelmat suomalaisissa korkeakouluissa.
Tietoa ja tilastoja –raportti 1/2009

www.cimo.fi | Julkaisut ja tilastot | Tutkimukset ja selvitykset

Tiivistelmä (ilmestyy lokakuussa 2009)

Degree Programmes taught through a foreign language in Finnish
higher education (lokakuu 2009)

